

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
Editură Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

PETRE ȚUȚEA – HRISOSTOMUL FILOSOFIEI CREȘTIN – ORTODOXE PARTEA I-A

Prof. Dr. Gheorghe Constantin NISTOROIU

Aminteam despre Matricea Neamului pelasgo-geto-român, care are în geneza sa ancestrală tocmai această țesătură de brocart a spiritului, firească – suprafirească, o însuflețire între Filosofie – Teologie, în rădăcina-tulpina-corola lor mistic religioasă.

Cel mai grăitor exemplu al acestei sinergii cerești îl întâlnim în familia NOICA. Tatăl, Constantin Noica s-a format ca unul dintre marii Filosofi creștini ai Răsăritului, iar fiul său Rafail Noica atinge dimensiunea Ortodoxiei în plenitudinea și sublimul ei serafic, ca mare Avvă, ieroschimonah, teolog, scriitor de adâncă profunzime sacră.

Petre Țuțea și-a sublimat gândirea din starea pură a naționalismului creștin care purcede launtric, se manifestă și se experimentează exterior, dinspre starea Națiunii suverano-suzerane, înspre căutarea absolutului transcendent, trecând direct prin frământătura tainică, prin aluatul filosofiei în pâinea rumenită a cunoașterii, a teologiei, ca simplitate, profunzime, esențialitate, tărie lineară asceto-morală, împlinindu-se ca ființă și persoană cu cea mai mare dragoste și frumusețe spirituală.

Mihail Diaconescu, alt Argeșean de Aur, definește aforismul ca fiind, „o cugetare enunțată într-o formă concisă, supraconcentrată uneori, memorabilă deseori.” (Prof. Univ. Dr. Mihail Diaconescu, Teologia ortodoxă și arta cuvântului – Introducere în teoria literaturii. II. Genul epic. Genul liric, Doxologia – Iași, 2013, p. 173)

Un alt slujitor al aforismului este Theodor Codreanu, care ne-a oferit remarcabilul volum Fragmentele lui Lamparia, impunând variate moduri principiului tutelar al IUBIRII, „ca putere care orientează cele mai importante înfăptuiri artistice, culturale și spirituale ale umanității.”

Din ciclul Oglinzi, desprindem câteva nuanțe rare în care se reflectă sublimul:

„Dragostea seamănă cu patriotismul: abia departe de țară îi descoperi puterea și frumusețea”; ... „A-ți părăsi patria pentru un culcuș mai cald e treaba trupului nu a spiritului”; „Fiecare om are o muzică a lui, interioară, tot ce nu intră în consonanță cu ea rămâne de-a pururi străin și pierdut”; „Cine se teme de naționaliști înseamnă că are ceva de ascuns împotriva națiunilor.”

„Rafinamentul expresiv, reia filologul ortodox Mihail Diaconescu, sensibilitatea și marea înălțime etică la care se ridică Fragmentele lui Lamparia sunt asociate în text cu ceea ce unii moralști au numit <<les raison du coeur>>.

Ordo Amoris, care se perfecționează și se împlinește ca Ordo Caritatis, afirmată de Sfintele Evanghelii, de Sfinții Părinți și Scriitori bisericești, de cugetători atât de diferiți, precum Soren Kierkegaard; Max Scheler, Gabriel Marcel, Jacques Maritain, Denis de Rougemont, Karl Barth, Etienne Gilson, Nichifor Crainic, Mircea Vulcănescu, Ilie Bădescu, Petre Țuțea, Dumitru Stăniloae, Ilarion Felea și mulți alții, își află în Fragmentele lui Lamparia o exprimare viguroasă și originală, care se impune conștiinței noastre și ne cucerește definitiv.” (Prof. Univ. Dr. Mihail Diaconescu, Teologia ortodoxă și arta cuvântului..., op. cit., p. 177)

2

Ispita getică este gena sensului și destinului Neamului, osmoza dintre pământul și cerul dacic, în care ne lăsăm ispitiți de ceea ce suntem. În care ne cufundăm în noi înșine, reconstituindu-ne ancestral prin armonia cu sacrul, cu natura și cu astrele.

Neamul este o entitate mult mai adâncă și mult mai înaltă decât rasa în accepțiunea ei biologică. „Neamul este o realitate care stă la încheietura metafizicii cu istoria, o unitate de soartă, de destin în timp, unitate pentru care pământ, sânge, trecut, lege, limbă, datini, obicei, cuget, credință, virtute, muncă, așezăminte, port, dureri, bucurii și semne de trăire laolaltă, stăpâniri și asupriri constituiesc doar cheazășii, semne de recunoaștere, peceti, temeuri.” (Mircea Vulcănescu, Dimensiunea românească a existenței, Editura Fundația Culturală Română, București-1991, p. 15)

Neamul este o realitate vie, un grai viu în care destinul lui se actualizează, se perfectează, de la generație la generație, ca legătură mitică într-o comuniune mistică.

„Legătura vieții omenești cu astrele, cu codrul, frăția aceasta universală a lucrurilor omenești cu ale firii, legătura lor mitică și întrepătrunderea sensului și destinului lor e tracică și ea.” (Mircea Vulcănescu, Dimensiunea românească..., op. cit., p. 47)

Pentru a atinge starea paradisiacă a creației, a geniului creștin, al marelui predicator-vizionar, pentru a pătrunde în însuși temeurile existenței și ale desăvârșirii ca ipostas divin, cugetătorul trebuie să deschidă larg sufletului său, inimii sale și minții, porțile Adevărului absolut, a Libertății serafice și a Frumuseții dintâi și ultime.

Neamul aflat deci, la „încheietura metafizicii cu istoria” trebuie să treacă din planul existențial, filosofic, printr-o trăire mistică în planul asumării teologice, în planul creației, mărturisirii, iubirii, jertfei spirituale pentru a deveni o entitate transcendentală.

Când FILOSOFIA s-a desprins din rădăcinile ei religioase, printr-un altoi metafizic, irațional, căutând altă Cale a cunoașterii, decât cea imediată, revelată de sacru, a creat o problemă a existenței, a profanat-o, tulburând filosofii o viață întregă în limpezirea ei. Refuzând înțelegerea lumii prin Creația divină, au pierdut șansa de a o întregi prin gândire, folosind nu logica înțelegerii firii, ci dialectica neînțeleșurilor.

În momentul când rațional filosoful se armonizează cu totul, cu teze, ipoteze, antiteze, încurcând și descurcând lucrurile, gândirea lui devine sistem. Se închide cercului cunoașterii. Se închide vieții și moarte. Astfel, filosofia în general nu poate trece dincolo de moarte. Toate filosofiele lumii sunt ancorate în moarte.

Filosofia de sorginte umană e reprezentată ca un CERC, O, ce se circumscrie fenomenului VIAȚĂ – MOARTE. Adică Sfârșitul. Are ca simbol perfecțiunea.

Teologia creștin-ortodoxă are ca heraldică CRUCEA, + și se asumă trinitar, VIAȚĂ-MOARTE-VIAȚĂ veșnică, având ca temei Finalitatea, iar ca simbol desăvârșirea.

Axa orizontală se întretaie cu cea verticală, formând două brațe egale, latura orizontală dreapta (d) și latura orizontală stânga (s), reprezentând Viața ca natură biologică, brațul stâng = naștere, creștere, existență și brațul drept = cunoaștere.

Axa verticală formează la rândul ei tot două laturi, cu două naturi distincte, cea inferioară, semnificând Moartea (m) și cea superioară simbolizând Învierea (Î).

Latura verticală inferioară (m) este mai lungă decât cea superioară, reprezentând Rădăcinile, Neamul, Strămoșii, iar latura superioară (Î), deși este mai scurtă, reprezintă sensul spiritual: formare, asumare, reprezentare, perfecțiune, desăvârșire, dăinuire, infinitul Vieții, finalitatea ei ca Înviere.

Filosofia creștin-ortodoxă descendentă din Teologia Ortodoxă-Hristică, s-a asumat fenomenului trinitar: VIAȚĂ-MOARTE-VIAȚĂ veșnică, acceptând heraldica Crucii.

Ortodoxia este așadar, renașterea firii umane, revenirea omului la starea paradisiacă în care a fost creat de Dumnezeu, antecădere, prin înnobilarea hristică de la firesc la suprafiresc. Esența Ortodoxiei fiind tocmai această tocmire, Firesc-Suprafiresc, ca dreaptă slujire și sublimă slăvire a lui Dumnezeu întru Creația Sa.

Filosofia pură de esență religioasă-hristică este estetica Teologiei creștin-ortodoxe!

Menirea omului religios este starea firească întrupată întru suprafiresc. Starea firească – ruga, credința, nădejdea, ascultarea, împlinirea Vooi lui Dumnezeu. Starea suprafirească - urmarea, suferința, jertfa, mărturisirea, dragostea întru Dumnezeu.

Acest fenomen firesc – suprafiresc s-a împlinit ideal în marele filosof Petre Țuțea.

Cuvântul lui Dumnezeu – DUMNEZEU ESTE CUVÂNTUL!, sădește în omul ales sămânța Vieții, care rodește prin virtute, prin jertfă, prin iubire întru NEMURIRE!

Neamul daco-român înveșmântat în Lumina CUVÂNTULUI se întrupează în Cultura Duhului, coborând din eternitate și urcând întru VEȘNICIE.

Până în anul 1968, Petre Țuțea a scris 9 dialoguri în spirit socratic. Ajutat de câțiva prieteni tineri, admiratori a reușit să publice dialogul Bios în revista Familia din Oradea și încă două acte din piesa de teatru, Întâmplări obișnuite.

Nefiind un Om obișnuit nu s-a putut obișnui cu societatea proletară așa că s-a retras în lumea Spiritului, scriind continuu. Scriind genial și profetic. După revoluția – lovitură de stat din Decembrie 1989, personalitatea sa de excepție este descoperită și revărsată peste inimile însetate ale sutelor, miilor, milioanele de români. Diverse publicații precum Dimineața, Familia, Calende, Viitorul românesc ș.a., dar și o suită de edituri s-au întrecut să-i publice marea Operă nemuritoare.

În anul 1992, i s-au tipărit 6 cărți, în 1993, 3, în 1994, una, în 1995, una. În 1992, au apărut și cărți despre ilustrul gânditor creștin, precum Clubul pensionarilor, de Dumitru Trancă, Ed. Speranța, Jurnal cu Petre Țuțea, al teologului-ucenic, Radu Preda, Ed. Humanitas, Ultimele dialoguri cu Petre Țuțea, autor Gabriel Stănescu, unde Ion Papuc prezintă o amplă și electrizantă evocare.

După înălțarea lângă Lucefărul Eminescu, în 3 Decembrie 1991, ora 9, 30, a dăruit Neamului, Cerului și Patriei sale dragi, Aura și Legenda sa pentru eternitate.

Neocomuniștii din România lor postdecembristă, s-au detașat net de bunicii și părinții marxiști, leniniști, staliniști, calificați și sprijiniți de omniprezenta Ocultă, reușind să promulge cea mai odioasă

lege-fără-de-lege a mileniului trei, 217/ 2015, prin care s-a reucis MEMORIA Pantheonului Spiritual a Veacului al XX-lea.

Suferința asumată, ruga de foc, contemplarea întru Dragostea de Dumnezeu pogorâtă peste Iubirea sa de Neam, poeziile lui Radu Gyr, Andrei Ciurunga, Ionel Flamură, Virgil Mateiaș ori Demostene Andronescu – Imne liturgice ale Crucii, prelegerile unor erudiți filosofi ca Mircea Vulcănescu, Vasile Băncilă, Ernest Bernea, Constantin Noica ș.a., apologiile unor preoți și teologi de seamă, precum Nil Dorobanțu, Ilie Imbrescu, Dumitru Stăniloae, Sandu Tudor, Ion Negruțiu, Ilarion Felea, etc., în temnițele comuniste l-au așezat în rândurile celor mai de seamă Fii ai Națiunii gete, inițiindu-l în Sfera serafică, filocalico-sofianică a Spiritualității ortodoxe, care-i va conferi slava și demnitatea unui Filosof-teolog de mare spirit enciclopedic.

4

„Deși filosof, destinul lui se aseamănă foarte mult cu cel al unui artist: și-a consumat aproape în întregime geniul în viață... Petre Țuțea era un senior... Era un bărbat înalt, bine clădit, cu ținută imperială... Vorbea mult, vorbea clar, vorbea ca să-i rămână cuvintele. Și i-au rămas... Și când tăcea, tăcerea lui era profundă, pauză între două gânduri încărcate de sens... În realitate trăia în interiorul Cuvântului.” (Petre Anghel, Încercare de Portret Sentimental, în Petre Țuțea în Conștiința Contemporanilor săi – Articole, Evocări, Eseuri, Crestomație de Gabriel Stănescu, Ed. Criterion Publishing, București-2010)

În tinerețe Țuțea a fost un adolescent frumos așa cum e natura Primăvara!

Era un uriaș, vesel, ironic, plin de umor, sarcastic, generos, prodigios, ancorat în tradiție, dar și modern. Era un predicator agoral de excepție, dar și aristocrat. Era admirabil ca spirit ascuțit, profund metafizic și înălțător mistic. O Făptură arhetipală! Un Părinte al Cetății! Tribun prin excelență, rostea Cuvântul în ipostasele lui și rostua armonios Cetatea.

„Țuțea vorbea întotdeauna cu admirație de conștiința noastră națională, amintind mereu de <<talpa țării>>, aceea care în 1918 și-a legat opinca de înălțimea Parlamentului maghiar din Budapesta, iar la 22 iunie 1941, trecând Prutul a eliberat Basarabia!...Țuțea stăpânea arta rostirii cuvântului printr-o frazare perfectă, ca nimeni altul. Minte sa scăpărătoare ne uluia. Avea idei extraordinare. Strălucind de inteligență, la el totul era logic, rațional. Elocința sa făcea din limbă magie și deseori își construia verbul pentru persiflare și pamflet... Noi nu putem, și nu cred că poate cineva să redea – din cei ce l-au cunoscut – culoarea și esența celor 24 de carate a aurului său verbal.” (Crestomație...,Constantin Aronescu, Istoria are un cod moral)

În marele Gânditor al Logosului divin s-au întrupat suferințele unui autentic martir pentru purificarea poporului său drept măritor creștin, dar și Aura geniului cosmic.

Petre Țuțea a aparținut celei mai strălucite GENERAȚII a CULTURII ORTODOXE, generație cu un nou suflu de viață, cu un suflet frumos ce s-a constituit în „borna de hotar între o lume care se prăbușea și o alta care începea să se construiască din ruine. A fost o generație 1948 care a suprasaturat temnițele comuniste, o generație care prin suferințe inimaginabile a încercat să pună stavilă celor mai crude și celor mai sângeroase hoarde din cele care s-au tot năpustit peste biata noastră țară.” (Aspazia Oțel Petrescu, Interviuri, Fundația Justin Pârvu-Petru Vodă, Aprilie 2018)

Fiul de Aur al Muscelului strălucea în tot ceea ce aparținea ființei și persoanei sale, fizic, moral, psihic, spiritual, în gândire, rațiune, grăire, exprimare, în eleganța abordării problemelor fundamentale de viață, de mântuire proprie și de neam, în atitudine, elocință, autoritate, har, creație, viziune, misiune, dăruire, iubire și jertfă.

„Petre Țuțea, o figură legendară a generației sale, strălucind în economie, filosofie, literatură, artă etc. Identificăm, în cazul lui, modul elevat, al acestui tip de spiritualitate, în care asimilarea culturii se contopește cu proiectul existenței însăși. Cultura nu este la el nici un instrument, nici un mijloc de ajungere dincolo de ea însăși, ci doar o fundamentare permanentă a proiectului existenței.”

(G. Stănescu, Crestomație, op. cit., Crăciun Bejan, Actualitatea Sacrului)

Filosoful get prin gena sa religioasă, ancestrală, zămislită de Atotcreatorul - LOGOS, conștientizează existența sa în lume, dar și lumea în existența sa, ca pe o regală grandoare, participând astfel, profund și integral la împlinirea sensul ei, al vocației ei, al misiunii ei, exprimând-o în toată plenitudinea Vieții, ca Frumos, Adevăr, Libertate, Dor, Suferință, Jertfă, Înălțare mistică întru IUBIREA, prin care se aduce transfigurarea, ca înțelepciune, împlinire, devenire, dănuire, înviere, mântuire.

„IUBIREA - Un val de aer ușor și cald, acoperă sufletul, îl purifică și îl înalță spiral în inima cerului. Prin dragoste omul călătorește în lumea dorurilor lui, turnate de la început în cupele sufletului.

Dragostea ne duce la Dumnezeu, ne descoperă omul și lucrurile, ne deschide porțile înțelesului. Cel ce iubește e plin, e frumos, e luminat; el radiază numai pace și încântare. Sufletul lui cântă rodul nepieritor, cântecul de răscruți al luminilor.

Dragostea coboară cerul pe pământ și înalță făptura în zonele binefăcătoare ale izvoarelor vieții. Tot cuprinsul nostru crește și se preschimbă în inima și sensul său.” (Ernest Bernea, Treptele Bucuriei, Ed. Vremea, București, 2008, p. 81-82)

Sacerdot al Cuvântului-grăit, eruditul Filosof creștin-ortodox Petre Țuțea l-a liturghisit în formele lui cele mai sofianice, l-a cădelnițat în învelișurile lui cele mai filocalice, l-a odrăslit în culorile lui cele mai serafice, l-a înmiresmat în tainele lui cele mai sublime și l-a ființat în Ființialitatea pură a Filosofiei, adică a Teologiei sublime!

FILOSOFIA este Certificatul de naștere, iar TEOLOGIA - Actul de renaștere!

„Nimic mai organic și mai propriu decât Filosofia. Ea e certificatul de existență al unui popor și de aceea pentru ea trebuie să lucreze secole... La filosofie adevărată se ajunge după ce instinctele s-au convertit, timp îndelungat, în mucenicia pelerinajelor...

Filosofia nu se improvizează. Ea vine din cele mai mari adâncuri, ca izvoarele reci și limpezi, care intonează deasupra, oglindind cerul, trilul etern al pământului. Ca să se creeze filosofia, trebuie să se lase timp și să se lucreze, pentru a se realiza tot drenajul istoric necesar, tainica schimbare la față a pământului prin foc.” (Vasile Băncilă, Opere, vol. IV, Muzeul Brăilei, Ed. Istros-2006)

Filosofia creștină și Teologia ortodoxă sunt esențe divine, sunt măreții tainice ale firii. Prin cele două Aripi spirituale, Filosoful și Teologul veșnicesc și se înveșnicează.

„Omul naturii românești a săvârșit întâi prefacerile gândurilor și simțirii în cuvânt nepieritor. De aici și-a cules armoniile și Eminescu pentru a veșnici exemplaritatea și noblețea tradiției noastre... Creștinismul, ca mod singular de a concepe, nu generalizează, ci caută norma unică – drumul către Dumnezeu...

Norma creștină a culturii europene este Driada.

Driada creștină conține un element primordial: mediatorul.

Astfel,

între creatural și divin – ca să putem salva din efemer creaturalul – mediază Mesia;

între existență și cunoaștere – ca să putem urca la general particularul – mediază conceptul;

între națiune și istorie – ca să putem menține o patrie – mediază statul;

între individ și națiune – ca să putem organiza biruitor – mediază familia;

iar între membrii familiei, mediază iubirea (care e creștină); când iubirea a dispărut, mediază respectul (care este uman); când și respectul a dispărut, mediază datoria (care este obligatorie).” (Ilariu Dobridor/ Constantin Florea Cioroianu, Decăderea Dogmelor, Ed. Fronde, 1999, p. 2-4)

Eroii-Martirii-Mărturisitorii-Sfinții Închisorilor atee au atins culmea Suferinței IUBIRII!

„Forma pură a ființei religioase o reprezintă Sfântul!”, mărturisea marele gânditor argeșean, încercând prin multe manifestări-trăiri să se apropie de această ipostază.

Cuvintele erudite culese din Lumina LOGOSULUI divin s-au risipit în sufletul cerului albastru, frumos, sub bolta conștiinței armonioase, întregindu-i ființa cumpătată, potrivindu-i persoana sa harică într-o rostire liturgică sacerdotală, curată, clară, profundă, ademenitoare, înălțătoare, uimitoare, ispititoare, uluitoare, purificatoare, convingătoare, cuprinzătoare, surprinzătoare, zguduitoare, copleșitoare.

„Gândirea lui Petre Țuțea este o continuă luptă pentru a limpezi realitatea lumii, pentru a o clasifica și clarifica.” (Ion Papuc, O Evocare Petre Țuțea, în Crestomație...)

Așa cum știm, instituțiile concentraționare comuniste au fost cele mai odioase instrumente de prigoană, de persecuție, de tortură, de exterminare, dând posibilitatea exercitării de către regimul roșu la vaste acțiuni de reeducare, mai exact de uciderea, pervertirea conștiințelor, de distrugerea ființei morale a Elitei spirituale.

Paradoxal, Elita naționalistă creștin-ortodoxă a biruit! A rămas demnă, eroică, martiră, sacră și verticală precum, Brazilii care se frâng dar nu se îndoiesc!

Înainte de ieșirea pe poarta temniței Aiud, cei doi CAVALERI ai DEMNITĂȚII ROMÂNEȘTI, filosoful Petre Țuțea cu 13 ani de Academie a Suferinței și Iubirii și prințul Alexandru Ghica cu 23 de ani, s-a auzit Socratele nostru creștin, care a mai lasat o dâră din umorul său, pilduitor, caracteristic:

- „Prințe, luați-o înainte, că aveți 23 de ani..., că dacă ies eu întâi – zic ăștia că-s omul guvernului.”

Cu toată truda, bestialitatea, teroarea, ura, uciderile, exterminarea multora, regimul diabolic în plan spiritual-religios a EȘUAT.

Printre murdăria, putregaiul, duhoarea, întinăciunea, spurcăciunea și mușgaiul închisorilor comuniste s-au creat dăre sacre ce au odrăslit FLORILE MIRACULOASE – Amintiri ale desăvârșirii creștin-ortodoxe.

Ele vor putea oare să fie ucise prin Decrete absurde ce se doresc lacăte puse la ușa istoriei ?

Bunul Dumnezeu știe întotdeauna să așeze viitorul cu respect pentru ADEVĂR !

„Mi s-au risipit cuvintele frumoase prin suflet/ ca un pumn de semințe spulberate de vânt/ și nu le mai știu potrivii într-o rostire curată.// ... dar au rămas florile să înlocuiască vorbele./ Mi s-au dus gândurile ca un stol de păsări,/ speriate de oameni sau izgonite de frig/ și n-au găsit același cer limpede să se întoarcă.// ... în schimb au rămas florile,/ la fel de frumoase și pure,/ ca să rostească neadunatele gânduri.// Mi s-au răzvrătit amintirile,/ zidite într-o carapace a timpului,/ când am încercat să le ating cu privirea./ ...dar am întâlnit în cale florile/ și, uimită, m-am trezit înlocuindu-le, rând pe rând, cu amintiri.” (Eugenia Indreica Damian, Amintiri, în In Memoriam Spice, de Aspazia Oțel Petrecu, Ed. Elisavaros, Buc., 2008)